

Aalto-yliopiston rehtori Ilkka Niemelä, puhe lukuvuoden 2019–2020 avajaisissa

Arvoisa tiede- ja kulttuuri ministeri Kosonen

**Arvoisat kunniavieraat, arvoisat professorit, hyvät Aalto-yhteisön jäsenet,
Bästä vänner av vetenskap, konst och utbildning,**

**Your Excellencies, Dear Aalto colleagues and students, Ladies and
Gentlemen,**

Lämpimästi tervetuloa Aalto-yliopiston kymmenennen lukuvuoden ensimmäiseen päivään!

Hjärtligt välkomna till den första dagen av det tionde läsåret av Aalto Universitetet.

Welcome to day one of Aalto's tenth academic year. I want to give a particularly warm welcome to the new students here today who are joining us for the first time. With great delight, I also greet our jubilee alumni, who began their studies 50 years ago in 1969 and are celebrating with us today.

The beginning of 2020 marks ten years since Aalto University's founding. From the very beginning, Aalto University had a clear ambition to reach academic world-class in ten years. We were also given a demanding national mission to strengthen the innovative capacity of Finland through first-class research, art and education.

Soon it will be time to evaluate our achievements in the first 10 years. I can already say that we have made significant progress on both our international goals and national mission. I am more than proud of the fact that of all universities under 50 years, we are now among the top ten globally and in many of our key research areas among top 50 and even higher according to recent international rankings.

We have significantly promoted Finland's innovation capacity through research and education, created a vast amount of new start-ups and turned our campus into a unique collaboration hub. The campus and its vicinity has evolved over the years into one of the most significant high-tech and start-up concentrations in Europe. Last year our School of Arts, Design and Architecture relocated in the middle of the campus followed by the School of Business. Now, our campus is a place unmatched in Europe: there is no other site where

these three disciplines so vital for innovations work closely together under the same roofs.

I want to thank you, dear Aalto community, with all my heart for the fantastic work you have done during "Aalto times".

Hyvät kuulijat,

Kestävän kehityksen ongelmat ovat aikamme suurimpia kysymyksiä. Niiden ratkaisuun tarvitaan parhaat mahdolliset voimat, ja tässä työssä haluamme Aallossa olla vahvasti mukana rakentamassa uusia innovatiivisia ratkaisuja esimerkiksi ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Tänään nostan kuitenkin esiin kolme yliopistomaailman ajankohtaista haastetta, jotka edellyttävät uusia toimintatapoja. Ensimmäinen, keskeinen haasteemme on se, että oppijoiden määrä kasvaa merkittävästi tulevaisuudessa. Eniten oppijamäärää lisää se, että työurien pidetessä ja kehityksen vauhdin kiihtyessä työelämässä jo olevien on päivitettävä osaamistaan säännöllisesti. Jatkuvasta oppimisesta tulee osa kaikkien meidän työuraa, mikä lisää oppijoiden määrän moninkertaiseksi. Yliopistojen on siis ajateltava uusiksi koko oppimisen kaari.

Parhaimmillaan yliopisto voi olla kohtaamispaikka nuorille ja työelämässä jo oleville. Mikä olisi sen hienompaa kuin saada esimerkiksi Aallon alumnit kampukselle täydentämään omaa osaamistaan ja tuomaan tänne työelämän uusia tuulia.

Toisaalta oppijamäärää kasvattaa myös se, että nuorten koulutuksen tarve kasvaa. Pääministeri **Antti Rinteen** hallitusohjelma linjaakin, että korkeakoulutuksen aloituspaikkoja lisätään merkittävästi niin, että puolet nuoresta ikäluokasta suorittaa korkeakoulututkinnon. Lisäykset kohdennetaan siten, että sekä alueellinen että alakohtainen työvoimakysyntä tyydyttyy ja korkeakoulutuksen alueellinen tasa-arvo toteutuu.

Hyvä yleisö,

Kun uusien aloituspaikkojen jakoa mietitään, olisi pidettävä huolta koko Suomen koulutusjärjestelmän tasapainosta. Tilanne ei ole valitettavasti kunnossa, koska Uudenmaan nuorilla on Suomen huonoimmat korkeakoulutusmahdollisuudet. Väite voi kuulostaa yllättävältä. Tilastot kertovat kuitenkin selkeästi epäkohdasta.

Uudellamaalla on suhteessa vähiten korkeakoulutuspaikkoja uusia ylioppilaita kohti. Täällä on myös tiukin kisa aloituspaikoista, koska ensisijaisia hakijoita aloituspaikkaa kohden on selvästi enemmän kuin muissa maakunnissa.

Kun katson täällä kampuksella opiskelevia Otaniemen ja Haukilahden lukioiden opiskelijoita, tunnen suurta huolta uusmaalaisen nuorten tasa-arvoisista mahdollisuuksista päästä korkeakoulutuksen piiriin. Mihin nämä lukiolaiset päätyvät? Jos Uudeltamaalta ei irtoa opiskelupaikkaa, tulee välivuotia tai nuori lähtee muualle. Uusmaalaiset ovatkin suurin yliopistopaikkojen hakijaryhmä kaikissa Suomen maakunnissa Pohjois-Pohjanmaata lukuun ottamatta ja kilpailevat paikallisten nuorten kanssa koulutukseen pääsystä.

Tähän ongelmaan on ratkaisu. Uudenmaan korkeakoulutuspaikkoja on lisättävä. Se korjaisi tilannetta sekä nuorten että koko Suomen kannalta.

Aalto-yliopisto on valmis tarttumaan haasteeseen ja nostamaan oppijamääriä. Se on kansallinen tehtävämme tilanteessa, jossa työvoiman lisätarve kasvaa eniten juuri Aallon edustamilla aloilla.

Pystymme tarjoamaan kansainvälisesti kilpailukykyistä koulutusta, jota Suomi tarvitsee menestyäkseen tulevaisuudessa. Toimimme kuitenkin jo nyt suhteellisesti pienillä resursseilla opiskelijaa kohden, joten opiskelijamäärien kasvattaminen laadukkaasti edellyttää lisäresursseja.

Meidän yliopistojen kohtaama toinen ajankohtainen haaste, josta tänään haluan puhua, liittyy korkeakoulutuksen digitalisaatioon. Koko yhteiskuntamme digitalisoituu nopeaa vauhtia ja sama koskee korkeakoulukenttää. Olemme Aallossa jo tarttuneet haasteeseen ja Digital Aalto –ohjelmamme etenee vauhdilla. Tarvitsemme kuitenkin myös kansallisia ratkaisuja, joilla vastaamme uusiin joustavan oppimisen tarpeisiin ja yhteistyövaatimukseen.

Myös tämä kansallinen työ on jo käynnissä. Yliopistot ja ammattikorkeakoulut ovat valmistelemassa yhteistä digivisiota 2030. Perusajatuksena on avata oppimisen kansalliset tietovarannot yksilön ja yhteiskunnan käyttöön. Silloin oppija voi hyödyntää ja hallinnoida digitaalisesti omaa oppimisdataansa ja suunnitella oppimispolkujaan elämänsä kaikissa vaiheissa. Näin voidaan ketterästi tuottaa palveluja uusiin tarpeisiin, ja sujuvoittaa liikkuvuutta ja kansainvälistä yhteistyötä.

Jaettu tieto ja sen ympärille rakentuva digitaalinen toimintaympäristö antaisi kansainvälisestikin ainutlaatuisen kilpailuedun Suomelle yhteiskuntana ja yksilöille oppijoina. Se on niin hyvä kansallinen investointi, että Suomella ei ole varaa jättää sitä toteuttamatta.

Kolmas yliopistojen haaste on oikeastaan koko Suomen tulevaisuuden kohtalonkysymyksiä.

Professori **Matti Pohjolan** mukaan Suomen tuottavuuden kasvusta valtaosa eli kaksi kolmasosaa on syntynyt uusista ideoista, teknologioista ja innovaatioista. Yksi kolmasosa tuottavuuden kasvusta on lähtöisin koulutuksesta.

Haasteemme on, että tarvitsemme investointeja tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin. Vain ne takaavat pitkällä tähtäimellä Suomen hyvinvoinnin ja kilpailukyvyyn, ja hyödyttävät samalla koko maailmaa oikein suunnattuna.

Pääministeri Antti Rinteen hallitusohjelma tavoitteleeekin tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenojen nostamista neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä.

Neljän prosentin tavoite voi toteutua ainoastaan, jos valtaosa näistä TKI-investoinneista tulee yksityisen sektorin panostuksina. Globaali kilpailu on kovaa ja panostuksia Suomeen saadaan vain, jos täällä osaamiskeskittymät ja niiden moottoreina toimivat korkeakouluyksiköt ovat kansainvälisesti laadukkaita, houkuttelevia ja vaikuttavia.

Jos haluamme menestyä kovenevassa kansainvälisessä kilpailussa, ja resurssit ovat rajalliset, erikoistumista on jatkettava määrätietoisesti. Tämä on ollut myös Aallon tie.

Aalto-universitetet har som nationell uppgift att sammanföra lokala aktörer och internationella föregångare. Ett bra exempel på detta är innovationsgrupperna inom Europeiska institutet för innovation och teknik **EIT**. Genom utlysta tävlingar har det inrättats totalt åtta innovationsgrupper. Aalto ingår i sex av dessa och utgör därmed en viktig knutpunkt där nationella aktörer sammanförs med europeiska toppcentra på ett unikt sätt.

Som ett litet land har vi också en speciell förmåga till nationellt nätverkssamarbete. Ett bra exempel är nätverksuniversitetet **FITech**, som innefattar Aalto-universitetet och de andra tekniska universiteten. FITech har aktivt främjat den positiva utvecklingen till exempel i Egentliga Finland.

Dear Aalto community,

We have made it far. Yet, our continued progress relies on our ability to see and address the challenges ahead, by making the right choices and even shaping the future.

Last year we initiated the development of a new, living strategy to guide our university towards 2030 and beyond. I am really happy that we have been able to engage state-of-the-art, in-house academic expertise in building the strategy. And I am even happier about the huge and creative community input during the building process so far.

2019 started with extensive community and stakeholder discussions on the cornerstones of our strategy: the purpose and values of the university and Aalto way of working. From this, we agreed upon the purpose of the university, Shaping a sustainable future through research, education and societal impact. Our solid values Responsibility, Courage and Collaboration will guide our way to evaluate our choices.

A living strategy primed for the rapidly changing world cannot build on a fixed vision of what the world and university will be like the decades to come. Instead, it requires the university to evaluate its path constantly. In a truly living strategy, the choices are confirmed, rejected or revised as needed.

The strategy will be finalised during the autumn, with implementation as of the beginning of 2020. I am very thankful for your efforts thus far and am looking forward to your continued activity and contribution to our joint future.

Ladies and gentlemen,

This community, which was set with ambitious goals from the beginning, has gone from strength to strength within Aalto's ten years. Our drive to excel remains. We want to contribute to the success of the youth, build this country and shape a sustainable future for all.

We're not afraid of difficult questions or wicked problems. When I look at you today, I see a passionate community that strives for progress - we want to be a part of the solution.

This challenge unites us all. We foster a community that shines by working together.